

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Glistrup (FP):

For et år siden, i december måned 1978, vedtog folketetinget, at der skulle gælde ganske bestemte skattemæssige vilkår for dem, der i 1979 eller 1980 fik leveret nogle nye maskiner til deres virksomhed. Det, man nu har foreslået fra regeringens side, er, at dette ikke skal gælde for dem, der får leveret i 1980. Men regeringen gør det på den djævelske måde, at den endog fastslår, at de, der for længst i tillid til folketingets vedtagelse i december 1978 har truffet en aftale om, at de skal have leveret nogle maskiner, heller ikke kan få de skattemæssige vilkår, som er gået ind i hele deres finansieringsgrundlag. Der kan jo ofte gå lang tid, hvis det er et kompliceret anlæg, måske til flere millioner kroner. Det anlæg, som de skulle have leveret i 1980, har de måske truffet aftale om, hvad ved jeg, i april måned 1979, altså efter at de kendte folketingets vedtagelse fra sidste år.

Det er at spille hasard med dem, der har haft tillid til, at man kan stole på, hvad folketetinget i en så konkret og så kortvarig, tidsbegrænset lovgivning tilbyder erhvervslivet med henblik på investeringerne. Derfor er det forpestende for det danske erhvervsklima med de forslag, der kommer.

Fremskridtspartiet stillede ved anden behandling det ændringsforslag, at hvis man havde truffet aftalen i 1979 – hvis man altså var så langt fremme, at man ville binde sig – så skulle man selvfølgelig stilles, som man kunne påregne efter gældende lov. Det fik vi forkastet dengang. Nu har retsforbundet været lidt mere beskedent, end vi var ved anden behandling, og sagt, at hvis man har truffet aftalen før i dag, altså før loven endeligt vedtages, så må man, når levering stadig sker i 1980, i hvert fald kunne stole på denne tidsbegrænsede lov, som folketetinget vedtog i december 1978.

Det er for det første noget, som almindelig sømmelighed skulle byde folketetinget at stemme ja til. For det andet er det tåbeligt med den slags straffeskridt over for erhvervsvirk-

somheder, der efterhånden overhovedet ikke tør stole på noget som helst, der vedtages i dette folketing, når de herefter skal træffe bindende dispositioner i henhold til det, folketetinget har vedtaget. Deres vilkår kan blive nogle helt, helt andre, end de regnede med, da de bindende dispositioner blev truffet. Der er ganske givet masser af virksomheder, der før i dag har stolet på, hvad folketetinget har vedtaget, men de skal altså lære af det, som flertallet nu vil vedtage, når man forkaster det stillede ændringsforslag, at man ikke skal stole på folketetinget. Vel bekomme!

Flygaard (DR):

Jeg skal blot oplyse, at når retsforbundet har stillet ændringsforslag her ved tredje behandling, er det et forsøg på at gennemføre det samme princip som ved pensionsloven, at man ikke får love med tilbagevirkende kraft. Jeg skal derfor anbefale, at man stemmer for det stillede ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget

forkastedes, idet 78 stemte for, 95 imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 99 stemmer mod 73; 1 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Tredje behandling af:

Forslag til lov om grundskyld til staten af landbrugsejendomme.

(Lovforslag nr. L 67. Fremsat 4/12 79. Første behandling 7/12 79. Betænkning 17/12 79. Anden behandling 19/12 79. Tillægsbetænkning 19/12 79).

Der var stillet 5 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Aase Oleßen (RV):

Ved anden behandling afviste det radikale venstre retsforbundets ændringsforslag om en generel grundskyld på 11 promille. Jeg skal ikke gentage begrundelsen her, hvor retsforbundet nu er gået ned på 7 promille. Det radikale venstre vil stemme imod ændringsforslagene nr. 1-5.

Jeg gør samtidig opmærksom på, at vi understreger, at vi agter at fastholde regeringen på det løfte, vi fik under førstebehandlingen om det langsigtede indgreb mod jordprisstigninger på al jord.

Rahbæk Møller (SF):

Socialistisk folkeparti har megen sympati for retsforbundets ændringsforslag. Vi mener, det er meget påkrævet at gennemføre en jordreform, men hånden på hjertet, det er ikke helt forsvarligt at gennemføre en så omfattende reform som ændringsforslag til et lovforslag med et helt andet formål. Derfor vil vi undlade at stemme.

Ib Christensen (DR):

På det fremskredne tidspunkt skal jeg fatte mig i yderste korthed: Under anden behandling havde vi lejlighed til at diskutere de samme ændringsforslag. Ændringsforslagene er stillet igen for at give regeringen og tingets øvrige partier endnu en chance for at gøre det, som mange kalder en særskat, til en generel beskatning.

Hvis man mener fra et flertals side – og det gjorde man åbenbart ved afstemningen sidste gang – at 11 promille er for høj en promillesats for en statsgrundskyld og også for en generel statsgrundskyld, kunne det jo

tænkes, at et større antal partier ville mene, at 7 promille kunne være passende for en generel statsgrundskyld.

Jeg vil gerne sige, også til SFs ordfører, hr. Rahbæk Møller, at indtil 1965 havde vi faktisk i Danmark en statsgrundskyld på omtrent det niveau, som der her er tale om, nemlig på 0,6-1 pct. Derfor synes jeg nok, man må sige, at SF er blevet umådelig beskeden i sine reformkrav, når man synes, at det er alt, alt for overvældende at udvide en landbrugsgrundskyld til en generel grundskyld med en provenustigning fra 250 mill. kr. til godt 1,3 mia kr.

Når man tænker på, hvilke andre skatte- og afgiftslove dette folketing med lynets hast kan vedtage og til hvilket provenu, synes det mig, at dette sandelig er en meget konservativ indstilling til en reform på dette område.

De samme bemærkninger har naturligvis adresse til det radikale venstres ordfører, der altid er tilhænger af, at jordreformen inddrager arbejdsfri gevinster og grundskyld – bare ikke når det kommer til afstemninger i folketingsalen.

Dette skal ses i sammenhæng med, at vi primært ønsker, at merprovenuet bruges til en forhøjelse af personfradraget, der herved kan forhøjes med 800 kr. pr. person, men hvis man vil anvende merprovenuet til en statsfinansiell stramning, som kunne være aktuel efter helhedsløsningens nye udgave, kan vi selvfølgelig også snakke om det.

Videre er der efter den nye helhedsløsning det forhold, som jeg også gjorde opmærksom på ved anden behandling, at fagbevægelsen har fået sit krav om økonomisk demokrati fejlet totalt af bordet, hvad vi ikke beklager, når det drejer sig om lovgivning, fordi vi ikke mener, at lovgivningsmagten skal bestemme over lønninger, priser, avancer og medejendomsret. Men det er altså rent faktisk sket. Det næststærkeste, der er fremført fra fagbevægelsen, er ofte det stærkeste; det er indgreb mod de arbejdsfri gevinster på jord og anden fast ejendom. Her er der altså en chance til at imødekomme fagbevægelsen som kompensation for den hårde lønpolitik, der stadig væk ligger i regeringens tvangsindkomstpolitik, som den her er blevet vedtaget i folketinget i aften.

Til sidst vil jeg sige, at alle de mange partier – venstre, konservative, fremskridtspartiet, det radikale venstre, centrum-demokrater-

[Ib Christensen]

ne og kristeligt folkeparti – der har talt inderligt og stærkt imod særbeskatning og inderligt og stærkt hævdet ligestillingskravet, nu har chancen for at gennemføre ligestilling, hvis det er ligestilling, de ønsker, og hvis det er særskat, de er imod. Det må anses for sandsynligt, at der vil blive flertal for en landbrugsgrundskyld, et flertal for at inddrage disse 7 promille af det danske landbrugs jordværdier, men det kunne blive en generel ordning og ikke en særskat. Det er navnlig det radikale venstre, jeg dér sigter til, men såmænd også de andre partier, der har kørt frem med dette, at her er der tale om særbeskatning. Nu har de chancen for at gøre den generel ved at støtte retsforbundets ændringsforslag.

Waldorff (VS):

»Hånden på hjertet,« sagde hr. Rahbæk Møller, »det er ikke forsvarligt at gennemføre en generel grundskyld som et ændringsforslag til et lovforslag, der handler om noget helt andet«. Hertil vil jeg sige: hånden på hjertet, den begrundelse havde jeg i hvert fald aldrig nogen sinde ventet fra SF. Alt muligt andet om at redde regeringens liv, om at være ansvarlig, om at holde samtalemuligheder åbne, men at man ikke vil gennemføre en generel grundskyld som et ændringsforslag til et forslag, der handler om noget andet, fordi det – hånden på hjertet – ikke er forsvarligt, det havde jeg ved min søde Gud aldrig nogen sinde ventet.

Enten skal man ikke tro SFerne og se det som et forsøg på at komme uden om en diskussion om, at man her giver afkald på nogle politiske principper for at holde de såkaldte samtalemuligheder mod socialdemokratiet åbne, eller også er der virkelig sket et alvorligt skred i SF. Hvis man lægger så megen vægt på administrationen og den rent tekniske udformning af forslaget, må jeg drage den konklusion, at hvis SF en dag ser muligheden for at indføre socialisme via parlamentet, så vil man lægge afgørende vægt på, at det ikke sker som et ændringsforslag til et forslag om noget helt andet, men at det bliver et rigtigt lovforslag.

Formanden:

Ikke alle udtryk, der løber på i aften i varmen og heden kan bruges som fortillfælde senere.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil blot have lov til at sige, at jeg undrer mig over, at man kan stille et ændringsforslag som dette, der er stillet fra retsforbundets side her, og komme igennem med det. Jeg mener egentlig ikke, der er spor identitet til det, vi har fået forelagt som lovforslag nr. L 67, men lad det nu være. Det er jo den høje formands afgørelse.

En ting skal i hvert fald siges i denne forbindelse, når retsforbundet taler om, at bl. a. mit parti skulle have muligheden for at ligestille alle grundejere her i landet på den måde, at de alle sammen skulle af med skat. Selv om det er hen på aftenen, vil jeg godt sige, at meget bliver vi præsenteret for i dette ting, der skal jages igennem, uden at man har over tænkt tingene, men at prøve på på denne måde at ville indføre en statslig grundskyld i sådan et lille net ændringsforslag, det går ikke. Det tror jeg heller ikke folketinget på nogen måde vil finde på at springe på. Hvad ved vi om det, hvordan vil det komme til at virke, og hvordan skal det føres ud i livet? Vi aner i realiteten intet om det. Det har overhovedet ikke været gennemgået. Det har overhovedet ikke været drøftet. Det er et stift stykke, at man overhovedet vil stille det ændringsforslag.

Det er en urimelighed i øvrigt. Vi vil afvise det helt klart, både af formelle grunde og minsandten også af reelle grunde. Der er tale om, at der på denne dag gennemføres mange ting, som kan komme til at gå ud over særdeles mange, der er så formastelige at eje fast ejendom. Den renteomlægningsordning, som måske kommer engang, vil gøre det særdeles dyrt at sidde i eget hus. Nu skulle der altså lægges en statslig grundskyld ovenpå. Jeg tænker på alle dem, der bor i egen bolig, som har skaffet sig den. De vil komme til at blive beskattet, og det vil man måske også kunne kalde for en særskat i forhold til andre. Vi siger klart nej til dette.

Ivar Hansen (V):

For en ordens skyld skal jeg også sige, at vi finder det helt fantastisk fra venstres side, at den urimelighed, som man fra regeringens

[Ivar Hansen]

side nu vil udsætte dansk landbrug for, tilsyneladende efter retsforbundets forslag skal udstrækkes til at omfatte alle, der ejer fast ejendom her i landet. Vi vil selvfølgelig fra venstres side stemme imod det stillede ændringsforslag.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal ikke trække veksler på formandens tålmodighed med hensyn til at bruge de ord, der passende kunne bruges i denne anledning. Jeg må tage det som et udslag af hr. Ib Christensens nok så kendte vittige hoved, at han kan finde på at drage centrum-demokraterne ind som nogle, der vil tage medansvar for det. Ikke fordi vi ikke har gennemtænkt det, det behøves der ikke lang tid til. Det er jo en ordning, vi har haft i årevis. Det er en ordning, vi afskaffede, fordi man fandt, den var fuldstændig urimelig. Det opnåedes der et stort, bredt flertal for i dette ting. Og så skulle man nu i vore dage, hvor forudsætningerne er ganske andre, end de var i den husmandstid, hvor man oprindeligt begyndte at spekulere på grundskyld, indføre sådan noget!

Men det er interessant, at det kommer frem. Det er bl. a. derfor, vi så stærkt går imod det egentlige lovforslag i dag. Det er for det første, fordi vi mener, det er en urimelig byrde på landbruget – det vender vi tilbage til – men det er dernæst også, fordi vi deri ser den første spire til fornyede bestræbelser på at komme til at lægge øgede byrder på dem, der sidder med fast ejendom. Det er dér, man vil prøve at sætte ind.

Derfor skal det være os en stor fornøjelse at stemme med næb og kløer og alt, hvad man kan stemme med, imod dette ændringsforslag – og senere selvfølgelig også imod det egentlige lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal bare sige til hr. Ib Christensen, at vi hverken ønsker særskatter eller generelle statsskatter på disse områder – i den givne situation i al fald.

Ib Christensen (DR):

Jeg kan jo ikke takke for nogen positiv modtagelse, men på den anden side var den modtagelse ventet fra disse partier, der altså endnu en gang har fastslået, at det er grund-

skylden, de er imod, det er ikke så meget særbeskatningen. Så er det slået fast.

Til hr. Waldorff vil jeg sige, at han da godt kan have lov til at opfatte dette som socialisme, og hvis han kan blive lykkelig ved det, skal jeg ikke forstyrre hans lykke. Men det, det faktisk er, er georgeisme, og det er noget helt andet. Det drejer sig om at anerkende fællesskabets ret til de natur- og samfundsskabte jordværdier, til beliggenhedsværdierne, og det drejer sig om at anerkende det enkelte menneskes ret til sit arbejdsudbytte. Det er derfor, vi kobler det sammen med en nedbringelse af indkomstskatten. Vi ønsker principielt, at provenuet bruges til det. Så det er georgeisme, det har ikke noget som helst med socialisme at gøre.

Det har heller ikke noget som helst at gøre med det konservative ejendomsretsbegreb, som en stribe af borgerlige ordførere fra højre side af salen har luftet her – med hr. Erhard Jakobsen som sædvanlig som primus motor. Ejendomsretten skal man ifølge disse partier først og fremmest have til sin jord og sit hus osv., mens det er inderlig sekundært med den ejendomsret, man egentlig skulle have til sit arbejdsudbytte. Bl. a. derfor har vi verdens højeste indkomstskattetryk. Men lad det nu ligge.

Jeg vil gerne dementere, at dette skulle være nogen særskat. Tværtimod er det vores intention og den faktiske følge af ændringsforslaget, at det, der er en særskat i lovforslaget, som det ligger fra anden behandling, eller som kan tolkes som dette, bliver en generel ordning, som vi har haft det tidligere, men som blev afskaffet i 1965 i kølvandet på den jordlovsafstemning, der også rev et folketingsflertal med til at afskaffe grundstigningsskylden og fjerne jordrentebrugene og i øvrigt demontere næsten totalt al jordbeskatning i Danmark – med de velkendte virkninger med hensyn til inflation, med hensyn til indkomstskattetryk, med hensyn til kapitalflugt mod jord og fast ejendom, med hensyn til rentehøjde osv. osv.

Jeg skal ikke kommentere hr. Ivar Hansens udtalelser, og til hr. Hagen Hagensen vil jeg blot sige, at virkningerne af en generel grundskyld er jo velkendte; det betyder lave re ejendomspriser, end de ellers ville være.

Hr. Hagen Hagensen vil afvise ændringsforslaget både af formelle grunde og af reelle grunde. De reelle grunde er selvfølgelig, at

[Ib Christensen]

det konservative folkeparti nu engang står som varetager af kapitalinteresser fremfor nogen. De formelle grunde vil jeg beskæftige mig med på den måde, at jeg vil sige, at hvis det formelt havde været forkert at stille et sådant ændringsforslag, så er jeg ikke i tvivl om, at jeg var blevet gjort opmærksom på det fra folketingets embedsmænd. Vi er klar til at stille de ændringsforslag, som måtte være nødvendige, dersom dette skulle blive vedtaget.

Til sidst vil jeg sige, at der kan jo være mulighed for, hvis det bliver afvist denne gang, da at tage sagen op igen, dersom lovforslag nr. L 67 bliver vedtaget i den form, hvori det ligger nu efter anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 11 stemte for, 153 imod; 12 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 og ændringsforslag nr. 3-5 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Ivar Hansen (V):

Vi har fra begyndelsen sagt, at dette lovforslag var skadeligt og urimeligt, og vi sagde efter behandlingen i folketingets skatte- og afgiftsudvalg og under andenbehandlingen her i salen, at dette udvalgsarbejde til fulde har bekræftet, at det var rigtigt, hvad vi sagde fra begyndelsen. Dansk landbrug har en faldende indkomst, og man kan derudover vente, at det er en udvikling, som desværre vil fortsætte. Det er af mange grunde en trist udvikling, men det er altså en udvikling, der betyder, at regeringen mener, landbrugserhvervet bør belønnes med en særskat. Det er uklogt, og det er uforståeligt, at regeringen vil fare frem på den måde. Jeg tror ærlig talt, at man inderst inde ved det, og jeg tror, man kommer til at fortryde det. Vi troede oprigtig talt i venstre, at det var regeringens ønske, at

dansk landbrug fortsat skal have en mulighed for at spille en fremtrædende rolle i vores samfundsøkonomi. Det forstår vi nu ikke er tilfældet. Så ville man ikke handle, som man gør nu. Regeringens tidligere udtalelser om at ville fremme landbrugserhvervet viser sig altså desværre at være tomme ord.

Vi har opfordret regeringen til at trække dette lovforslag tilbage, hvilket ville være det eneste rigtige i situationen, men vi har desværre talt for døve øren, og nu er løbet vel kørt. Der er så kun at håbe, at den parlamentariske situation hurtigt vil ændre sig, så denne lov, hvis den bliver vedtaget, kan blive ophævet, før den får praktisk virkning.

Hagen Hagensen (KF):

Vi skal blot understrege fra det konservative folkepartis side, at vi finder, at denne særskat på landbruget ikke blot er et indgreb, men et overgreb over for et erhverv, der er betrængt, som har dårlige vilkår, og som egentlig behøver al mulig hjælp og støtte - i stedet for at man på denne måde prøver på at tage både lysten og i denne forbindelse også pengene fra dem - til at prøve på at komme igennem. Det er en negativ særbehandling til skade for en enkelt erhvervsgren, man her kommer ind på - en skade, som kommer til at få betydning for os alle sammen. Jeg synes, man føjer spot til skade ved at indføre denne særskat på landbruget, og jeg er ikke sikker på, om regeringen ikke herved er kommet til at være som troldmandens lærling, der satte noget i gang, som man ikke evnede at styre.

Vi tror, at det danske landbrug alligevel måske nok klarer sig igennem, men det bliver hårdt, og jeg tror egentlig, det er noget af en dråbe, der kan få et bæger til at flyde over. Jeg tror, det er meget lidet velbetænk af regeringen at fastholde denne særskat på landbruget. Vi siger klart nej til den.

Ove Jensen (FP):

Fremsættelsen af og forhandlingerne om dette lovforslag har medført, at landmændene og deres organisationer nu står sammen som en ubrydelig enhed. De enkelte landmænd ude i landet er klar til med minuts varsel at følge de pålæg, de får fra deres ledere, hvad enten det drejer sig om demonstrationer, stop for investeringer, eller hvad

[Ove Jensen]

der er endnu værre. Landmændene har nu i mange år fundet sig i at skulle knokle 365 dage om året til en sulteløn, men det vil de altså heller ikke finde sig i længere.

Der var, allerede inden dette lovforslag blev fremsat, begyndende tegn på oprør i landbruget. Det kom til udtryk ved den store tilslutning, der var til den nystartede bevægelse Landbrugs Reform 80. Den havde stor tilslutning til sine møder, hvor der f. eks. ved et møde i Herning var mødt 4.000 utilfredse landmænd.

Når regeringen i en sådan situation kommer med et forslag om en ny urimelig særskat på landbruget, kan man næsten kun få det indtryk, at regeringen med statsministeren i spidsen ligefrem har ønsket at få mere uro ude i landbruget. Hvis ikke den formodning er rigtig, har regeringen i hvert fald fulgt for dårligt med i, hvad der sker uden for Christiansborgs tykke mure. Der er nu engang grænser for, hvad man kan byde, hvor mange byrder man kan lægge på en bestemt befolkningsgruppe, inden de reagerer.

Landbruget har nu besluttet at gennemføre et investeringsstop, og det vil få meget alvorlige konsekvenser for beskæftigelsen. I første omgang inden for bygge- og maskinbranchen og senere i landbrugets følgeindustrier: slagterier osv. De 200 mill. kr., som provenuet bliver ved en vedtagelse af lovforslaget, står overhovedet ikke i noget rimeligt forhold til de store udgifter, der vil blive til forøget arbejdsløshedsunderstøttelse, og derfor vil en vedtagelse af lovforslaget være en rigtig dårlig forretning for samfundet. Statsministeren har derfor med dette lovforslag ført os endnu nærmere mod den afgrund, som statsministerens gruppeformand, hr. Heinesen, så ganske rigtigt har forudset at vi nærmer os med hastige skridt.

Statsministeren kan med dette forslag sætte et kryds mere ud for den række af fiaskoer, han har haft i sin tid som statsminister. Statsministerens hensigt med denne særskat på landbruget har ganske givet været at tilfredsstille fagbevægelsens medlemmer. For at få dem til at acceptere en løntilbageholdenhed var det nødvendigt af hensyn til statsministerens prestige i fagbevægelsen, at også andre grupper blev pålagt byrder, og landbruget skulle altså have denne særskat. Men alt er som sædvanlig mislykkedes for statsmi-

nisteren. Der bliver ingen løntilbageholdenhed hos lønmodtagerne, efter at helhedsplanen nu er ændret, og alligevel er der stærk utilfredshed med statsministeren i lønmodtagerkredse. Statsministeren har med forslaget om særskatten fået hele landbruget imod sig og er samtidig skyld i, at det offentlige nu mister milliardbeløb i forringet valutaindtjening fra landbruget, for det vil ganske givet blive konsekvensen af en vedtagelse af lovforslaget.

Der er ingen, der behøver at undre sig over, hvorfor Danmark står i en håbløs situation med gæld til op over skorstenen, når vi nu i flere år har haft en statsminister, der sammen med den øvrige regering er ekspert i at lave love, der koster landet milliardbeløb, dels i forringet valutaindtjening, dels i øget udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse. Dette lovforslag er et godt eksempel på, hvordan det er muligt på samme tid at øge gælden til udlandet, forøge underskuddet på det indlandske statsregnskab og gøre sig almindeligt upopulær ude i befolkningen. Lovforslaget er en hån mod og en stor ekstra udgift for en befolkningsgruppe, der i forvejen har lav indtjening. Det er samfundsskadeligt af de grunde, jeg før har nævnt, men det værste er, at en vedtagelse af lovforslaget langsomt, men sikkert vil medføre mindre produktion og dermed mindre eksportværdi fra landbruget. Det betyder, at vi kommer til at køre endnu hurtigere mod den afgrund, som hr. Heinesen talte om i TV, og det bør de partier, der vil støtte lovforslaget, være klar over.

Fremskridtspartiet vil naturligvis stemme imod lovforslaget, og hvis det bliver vedtaget, vil vi benytte enhver lejlighed til at få særskatten afskaffet igen.

Rahbæk Møller (SF):

Der har været talt meget om landbrugets vanskelige kår. Det er dog næppe alle landmænd, der er så dårligt stillede, siden landbrugsorganisationer følte sig foranlediget til at protestere mod forøgelsen af formueskatten. Det er ikke de landmænd, der bliver ramt af den lov, vi har medynk med. Men der er ingen tvivl om, at der er problemer i landbruget.

Efter indlemmelsen i EF steg priserne på landbrugsejendomme til et urealistisk niveau. Derfor er de nyetablerede landmænd i klem-

[Rahbæk Møller]

me. Det er for så vidt glædeligt, at stigningerne er stoppet, men det forøger samtidig vanskelighederne for dem, der er i klemme. Derfor er der behov for en gældssanering i landbruget. Vi havde foretrukket det oprindelige forslag med en grundskyldpromille på 11, samtidig med at der blev stillet 200 mill. kr. til rådighed til afhjælpning af landbrugets problemer. Det var mod SF's ønske, at dette tilsagn blev taget af bordet, men det var sket mod, at grundskyldpromillen naturligvis ned-sættes tilsvarende.

VS har udsendt en pressemeddelelse, hvori de bebrejder SF denne holdning. VS' stilling kan kun skyldes, at de helt savner forbindelse med landbrugskredse og derfor ingen viden har om landbrugets kår. Der er stadig væk behov for en gældssanering i landbruget.

Vi håber, at problemet bliver taget op efter nytår, og vi vil meget gerne medvirke til en løsning. Men det er en betingelse for vores medvirken, at der bliver tale om en solidarisk løsning, så de landmænd, der drager fordel af prisstigningerne på landbrugsejendommene, kan bidrage til at hjælpe dem, der er ramt.

Aase Olesen (RV):

Jeg skal kort nævne de to hovedsynspunkter, som fra det radikale venstres side har været fremført her i salen om lovforslag nr. L 67.

For det første: forslaget er hastværksarbejde og hviler på en fejlslutning. Der er efter radikal opfattelse ikke sammenhæng mellem grundværdi og devalueringsevne, og der er intet bilag fra udvalgsarbejdet, der kan rokke os i denne opfattelse. Vi har gentaget gang på gang, at man ikke kan se isoleret på landbrugets devalueringsevne, men at vi måtte se på den samlede virkning af regeringens kriselovgivning og på landbrugets situation som helhed.

For det andet har vi fra første færd understreget, at vi forstod regeringens overvejelser med hensyn til balancen over for lønmodtagerne i byerhvervene. Vi har derfor hele tiden forsøgt at få regeringen til sammen med landbrugets organisationer at forhandle sig til rette i denne sag. Det er komplet uforståeligt for os, at regeringen har ladet denne sag gå i hårdknude, så meget mere som vi har at

gøre med en regering, der efter eget udsagn lægger meget stor vægt på at have et godt forhold til erhvervslivets organisationer.

Det er det radikale venstres absolutte overbevisning, at der kunne have været fundet en løsning, hvis blot regeringen ville have udvist en smule psykologisk sans, også over for landbruget.

Det radikale venstre beklager dybt denne situation, ikke mindst fordi vi finder, at det balancesynspunkt over for det øvrige samfund, som jeg omtalte, kunne og ville være blevet tilgodeset gennem forhandlinger.

Nu står vi i dag med et lovforslag, der er så dårligt, at vi ikke kan medvirke til dets gennemførelse. Et mindretal i den radikale gruppe vil stemme imod lovforslaget, mens flertallet vil undlade at stemme.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg må måske begynde med at klare en misforståelse. Der har været sagt så mange sære ting i forbindelse med disse forhandlinger, og derunder har nogle antydnet, at centrum-demokraterne på en eller anden facon skulle være indblandet i sådanne forhandlinger, at vi havde godkendt det her. Det er naturligvis klart og tydeligt forkert.

Vi har ikke noget ønske om, at dette bliver vedtaget. Vores ikke-ønske om det går så vidt, at skulle det falde og der bliver valg, så har vi intet imod et valg, for så mener vi virkelig, der er grundlag for et valg. Vi mener, det her er så groft, at det burde kunne give anledning til et valg.

Bliver det vedtaget, så er det, fordi vælgerne har stemt, som de gjorde. De har stemt på de partier, der ikke lægger skjul på, at de ser en fremtid i at øge beskatningen af fast ejendom. Det har vælgerne i øvrigt gjort ved to efter hinanden følgende valg. Der ligger altså ansvaret, hvis dette bliver vedtaget.

Centrum-demokraterne har klart sagt fra, og vi har før valget klart advaret imod partier, der tror at kunne løse nogen problemer i dette land ved at plage de mennesker, der har fast ejendom, med ekstra skatter.

For os er det naturligvis et landbrugsproblem. Jeg siger det rent ud: det gør os virkelig ondt, ikke for den enkelte landmand alene – for det kan gøre ondt individuelt, nogen vil det ramme hårdere end andre – men for erhvervet som sådant. Vi, der har fulgt med

[Erhard Jakobsen]

længe nok, har set landmænd blive hængende på deres ejendom og få deres børn til at gøre det også, til trods for at vi andre rev os i håret og sagde: hvorfor gør de det? Jeg tænker på tiden indtil EF. Der var intet håb, der var ingen fremtid, syntes man, men de blev der, de sled, og de arbejdede. Så kom EF, og det er naturligvis rent vrøvl at påstå, at EF skulle have skadet landbruget. Det er så iøjnefaldende vrøvl, at der ingen grund er til at argumentere imod det. Landmændene fik håb, og de udnyttede det. En beundringsværdig indsats er præsteret, siden landbruget kom i EF. Man kan se det overalt i landet, og man kan se det på beskæftigelsen ude omkring, hvor landmændene har virket.

Vi var mange, der stillede store forventninger – det gør vi for øvrigt endnu, for landbruget er jo ikke sådan at kue. Vi stiller store forventninger til, at landbruget i fremtiden kan fylde et gab ud i Danmarks eksportvirksomhed, et gab, som vi lider under, og som vi ustandselig taler om.

I den forbindelse er det økonomisk et slag i ansigtet på de fremtidsudsigter, der dér ligger. Psykologisk er det endnu værre. Psykologisk er det en hån, man slynger ud mod landmænd, og det værste er: jeg er bange for, det er et knæfald for den gamle, tarvelige misundelse – dette med de fede bønder og alt det dér, man har sagt af venligheder helt tilbage fra 1930'erne, hvor landbruget også var hårdt ramt. Jeg er bange for, det er et knæfald for den billige holdning hos nogle i byerne over for landet. Det er en sørgelig ting, om den slags kan genoplives i vor tid og efter det, vi indtil nu har set.

Vi vender os altså med alt det, vi kan, imod det her. Men vi gør det også af en anden grund. Det er fremgået tydeligt, som vi sagde det under den forrige debat – den, vi havde lige før, om ændringsforslagene – at dette kun er forløberen; dette er det første skridt på vejen til at forberede en tilbagevendende til tidligere tiders hårde beskatning af fast ejendom. Det er noget, man er på vej med.

Vi advarede før valget vælgerne om, at det kunne ske. Vi sagde: hvis I stemmer på de partier, der taler om arbejdsfri indkomster og samfundsskabte værdier og hele den dér lorumlarum, så skal I bare vide, hvad det betyder. Det betyder øgede skatter på dem, der med ofre og med stor indsats har skaffet sig

det, de selv skal bo i, eller den arbejdsplads, de selv skal arbejde på.

Vi ser det her som et meget, meget alvorligt skridt i den retning, og derfor kan jeg kun sige, at skulle lovforslaget falde, og skulle regeringen derefter beslutte at træde tilbage og udskrive valg, så vil jeg i dette ene tilfælde – i modsætning til mange af de andre lovforslag, hvor jeg syntes, det var urimeligt, om det skete – betragte det som helt naturligt, og jeg skulle med glæde gå ud og søge at fortælle befolkningen, hvad der ligger bag ved denne holdning, hvor skadeligt det er, hvor farligt det er, og hvor meget der bør sættes ind på at stoppe den udvikling, man søger at sætte i gang med dette lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

I kristeligt folkeparti beklager vi meget, at regeringen ønsker at opretholde dette lovforslag. Forslaget har ingen værdi ud fra en finansøkonomisk betragtning, det har ingen betydning for finansskassen. Det er – om jeg så må sige – kun et udslag af en fordelingspolitisk dille, som er løbet hen over regeringen. Kristeligt folkeparti har fra første færd sagt fra over for sådan en skat. Den er urimelig, og hvad værre er, den nedsætter investeringerne i landbruget, både på grund af beløbet, men i særlig grad på grund af de psykologiske virkninger. Det giver et dårligt investeringsklima i landbruget. Jeg må sige til den højtærede skatteminister, at blot et investeringsfald på 5 pct. inden for landbruget giver et valutatab på de 250 mill. kr., som skatteministeren med alle midler nu søger at få inddrevet i finansskassen.

Vel, vi kan ikke blive ved at snakke om dette lovforslag. Jeg mener, vi har fremført vores synspunkter. Jeg beklager bare, at så mange har ment, at fordi vi har stemt i dag for det, der var rigtigt, så har vi også stemt for dette lovforslag. Lad mig sige, så det ikke kan misforstås, at vi ønsker ingenlunde at være med til at beskatte landbruget i den givne situation. Vi har ønsket, som vi har sagt hele sommeren, at være med til at hjælpe dansk landbrug ud af den økonomiske klemme, og vi har ønsket at give dansk landbrug de investeringsmuligheder, som kunne være med til at give de impulser i dansk landbrug, som kunne være med til at skabe en bedre betalingsbalance. Derfor beklager vi

[Arne Bjerregaard]

dybt, at regeringen ikke selv i det yderste øjeblik har ønsket at tage dette forslag af bordet, som koster statskassen betydelig mere, end det giver.

Ib Christensen (DR):

Lovforslaget drejer sig nu kun om en statsgrundskyld for landbrugsjorden. Den situation har vi selvfølgelig forudset længe, og det har i den forløbne tid givet anledning til nøje overvejelser og intense drøftelser i retsforbundets folketingsgruppe, hvilken holdning vi skulle have til lovforslaget, hvis det som forudset kom til at se ud, som det ser ud nu. Der er nemlig tale om en strid mellem to principper. Der er tale om et statsgrundskyldsforslag, men der er også tale om et statsgrundskyldsforslag, som ikke opfylder det, som er et bærende ligeretsprincip og georgeistisk princip, at der skal være lige ret for alle, lige skat på lige jord, og at man ikke skal trække et enkelt erhverv ud. Derfor er det klart, at set fra vores principielle synspunkt er det en alvorlig sag.

Men det er væsentligt, at regeringen er kommet med et statsgrundskyldsforslag, og vi har, som folketinget vil bevidne, gjort alt, hvad vi kan, gennem ændringsforslag ved anden og tredje behandling, i den offentlige debat og da også direkte over for regeringen i de 3-4 forhandlinger, vi har haft med regeringen, for at argumentere til fordel for, at man fjernede dette kedelige karakteristikum af særbeskatning og gjorde den generel, gerne med en lavere promise. Men der var intet at gøre, regeringen var ubøjelig. Derfor har vi den situation nu, at vi om kort tid skal stemme om et lovforslag, som ikke er tilfredsstillende.

Det andet kritisable, som vi også har fremført i forhandlingerne, er, at loven kun er midlertidig, at den er gældende i 1980. Derved får den ikke de prissænkende virkninger, som en generel og permanent grundskyld har.

Det, der imidlertid har spillet en rolle i vores overvejelser, er regeringens forsikring ved første behandling. Jeg vil gerne bede skatte- og afgiftsministeren om at gentage den her ved tredje behandling. Ved førstebehandling sagde han, at han bad SF, radikale og retsforbundet om at betragte dette lovforslag som en begyndelse, som noget, der

skulle være et led i og opgå i eller afløses af en generel ejendomsskattereform, som skulle gennemføres i denne folketingssamling med virkning fra 1. januar 1981. Jeg tror, en sådan klar forsikring fra regeringens side vil være af værdi. Det er en klar forudsætning for retsforbundets medvirken til dette lovforslags gennemførelse – i det omfang vi støtter det; det vil jeg afsløre om lidt – at regeringen virkelig realiserer dette tilsagn.

Vi måtte forudse, dersom vi stemte imod dette forslag, at regeringen så ville kunne sige: ja men så er retsforbundet ikke interesseret i en forhandling om en kommende ejendomsskattereform. Det er vi, og vi håber, at regeringen i betragtning af den velvilje, vi viser over for dette forslag, som det nu ligger, vil forhandle med os og tage væsentligt hensyn til os, når det drejer sig om udformningen af en generel ejendomsskattereform. Det er et spørgsmål, der ligger os stærkt på sinde, og det er et spørgsmål, hvor retsforbundets stemmer også kan få en afgørende betydning her i tinget.

Hvis man stemte nej til dette lovforslag, ville man bære ved til hetzen imod grundskylden. Det er jo ikke så meget en hetz imod særbeskatning – det har forhandlingerne i tinget og i den offentlige debat jo afsløret – som det er en hetz imod grundskylden i sig selv. Der er retsforbundets plads ikke. Derfor har vi ikke på noget tidspunkt alvorligt diskuteret at stemme imod dette lovforslag. Vi vil ikke solidarisere os med de kredse, der vil værne kapitalinteresser.

Jeg vil gerne sige i forbindelse med det, hr. Ove Jensen meget rigtigt sagde, at dette røre i landbruget er opstået, før dette forslag kom. Dette forslag er blevet en udløsende faktor, det er blevet toppen af isbjerget, eller det er blevet den dråbe, der fik bægeret til at flyde over. Det indrømmer selv landbrugets aktive folk, for mere betydning har dette forslag dog ikke for landbrugets økonomi.

De grundlæggende årsager er selvfølgelig, at EF har belemret det animalsk producerende landbrug med kornpriser, der er 2½ gange verdensmarkedets. De grundlæggende årsager er, at EF fastlåser EF-afregningspriser, hvilket rammer de unge landmænd, der har overinvesteret og sidder til tårnhøje ejendomspriser. Det grundlæggende er, at man ikke fulgte forslaget fra det økonomiske råds formandskab om at gennemføre en effektiv

[Ib Christensen]

ejendomsbeskatning for at forhindre en kapitalisering af de såkaldte EF-fordele. Det er dér, landbrugets nød ligger, og det skyldes EF-medlemskabet, som vi forudså. Intet parti har mere intenst i årevis advaret dansk landbrug mod EF-medlemskab. Nu er smerten der, og det er kun begyndelsen, man ser.

Det vil være forkert at kanalisere landbrugets trængsler, det animalsk producerende landbrugs trængsler, over i en modstand mod det forslag, som oven i købet for den animalsk producerende, almindelige landmand vil være billigere, halvt så billigt som landbrugets eget forslag om at nedsætte hjemmemarkedsprisen med 5 pct. Jeg sagde i et tidligere indlæg i dag, at det var 1.700 kr. for en almindelig landbrugsejendom, landbrugets eget forslag ville koste. Det er 2.700 kr. Landbrugsgrundskylden for en sådan ejendom med 200.000 kr. jordværdi og et hjemmemarkedssalg på 160.000 kr. ville kun give 1.400 kr. i statsgrundskyld. Den landmand, der virkelig har behov for hjælp, kommer altså efter Landbrugsrådets eget forslag til at betale næsten dobbelt så meget, som han kommer til at betale i denne statsgrundskyld. Det er værd også at holde sig det for øje.

Landbrugets trængsler optager også retsforbundet meget, og vi har advaret intenst i årevis mod den situation, landbruget nu befinder sig i. Vi mener, at en løbende jordbeskatning – selvfølgelig udstrakt til al jord – er én af de veje, der bør gås for at afhjælpe landbrugets nød, så vi kan få ejendomspriserne ned på et niveau, hvor generationsskifte kan finde sted, og på et niveau, der står i forhold til et landbrugsmæssigt afkast og ikke til spekulationsmuligheder, som der nu er tale om. Til det formål er selvfølgelig en generel grundskyld det, der skal til. Det skal sammenholdes med, at vi mener, grundskyld i sig selv er et gode, fordi det fremmer produktiviteten. Statsgrundskyldsforslaget vil jo i modsætning til Landbrugsrådets eget forslag være sådan, at det rammer både den, som ikke producerer, og den, der er effektiv og dygtig, medens Landbrugsrådets forslag i høj grad vil ramme de dygtige og de effektive producenter, ikke mindst de unge landmænd, der har behov for en stor animalsk produktion.

Derfor er der både gode praktiske, konstante og dagsaktuelle grunde til at foretrække regeringens statsgrundskyldsforslag fremfor

det, som landbrugets organisationer selv har opstillet som alternativ, og stærke ideologiske grunde til, at retsforbundet ikke vil modsætte sig dette lovforslag. Retsforbundets folketingsgruppe er efter nøje overvejelser og intense drøftelser nået frem til, at et stort flertal, alt taget i betragtning, vil stemme ja til dette lovforslag og håbe på, at det kan være udgangspunkt for en mere tilfredsstillende, en mere rimelig, en mere retfærdig, en mere omfattende, en mere permanent og en mere grundig løsning af jordspørgsmålet i Danmark.

Niels Anker Kofoed (V):

Dette lovforslag har for så vidt skabt en debat, som jeg er lidt ked af. Landbrugspolitikken skulle have en vis interesse, også i denne folketingssal, men når jeg ser, hvor mange der overværer denne debat, kan jeg jo se, at man ikke har så stor interesse for landbruget, men åbenbart mere for landbrugets produkter i den anden ende af bygningen.

Det, jeg er ked af, er følgende: vi havde ellers en forståelse for landbrugspolitikken i den øvrige del af befolkningen, men dette lovforslag har været medvirkende til, som hr. Erhard Jakobsen sagde, at begynde at grave en grøft, som vi mente var fyldt op. Jeg er ked af den situation, for den viser, at man absolut ikke har forståelse for landbrugserhvervets betydning i samfundsøkonomien. Jeg kan stadig væk ikke forstå, at regeringen tør tage konsekvenserne af det, man gør.

Ganske vist kan man argumentere med en formodet gevinst på 1.200 mill. kr. i devalueringsevinst, hvis den kommer. Men samtidig siger man, at landbruget har en særlig gevinst, hvilket ikke er rigtigt. Må jeg gøre opmærksom på, at den afdæmpning i omkostningsudviklingen, som efter den gamle plan skulle være 400 mill. kr. for landbruget, jo ikke er nogen særlig omkostningsdæmpning, der vedrører landbruget; det vedrører hele erhvervslivet, hvis det er rigtigt.

Dernæst skal man være klar over en anden ting. Vi ved fra prognoserne for 1980, at landbrugets rentebelastning bliver omkring 800–900 mill. kr. større i forhold til 1979. Det skal man betale, og det skal man betale af en indkomst, man ved er faldende i 1980, fordi prisstigningen ikke kan følge med.

[Niels Anker Kofoed]

Derefter trækker man ekstra jordskatter ud på 250 mill. kr. Disse ekstra jordskatter skal man tjene 500 mill. kr. for at kunne betale. Hvis man ikke har de 250 mill. kr., skal man altså låne til at betale dem. Det vil sige, at i hvert fald de 250 mill. kr. går ud af kapitalen.

Derefter lægger man yderligere på formueskatten. Landbrugsvirksomheder er de eneste virksomheder, som bliver belastet likviditetsmæssigt som virksomheder af formueskatten, fordi landbrugeren ifølge landbrugsloven er forpligtet til at blive beskattet personligt. Det betyder et ekstra træk, enten man skal låne pengene eller man skal trække kapital ud af virksomheden. Det skal man dog ikke for industrivirksomheder, det er noget specielt for landbruget. Det er også en sær fordel – om man kan sige det – for landbruget.

Yderligere kan man sige, at råvareomkostningerne stiger ikke med 300 mill. kr., men de stiger med 400 mill. kr., for de belaster også det hjemlige råvareforbrug.

Endelig kan jeg sige, at afskaffelsen af investeringsfradraget belaster også likviditeten for landbruget med omkring 200–250 mill. kr.

Derfor vil jeg sige: jeg forstår ikke, hvordan statsministeren i denne situation, når stigningstakten er ved at standse, tør trække et beløb på 2 mia kr. ud af landbrugserhvervet. Det bliver 2 mia kr., man likviditetsmæssigt trækker ud af landbrugserhvervet, som skal skaffes enten ved større fortjeneste eller ved større lånoptagning. Det er det problem, vi skal tage stilling til. Hvor tør man tage disse konsekvenser?

Jeg er meget bange for statsministerens optimistiske vurdering, at det nok skal gå. Jeg kan ikke se, hvor den optimistiske vurdering kommer ind i denne sag. Jeg mener, politikerne har været lidt for langt ude med at forklare, at det skulle nok gå, der var lyse udsigter for landbrugserhvervet. Jeg kan ikke se, at fremtiden tegner sig så lyst, i hvert fald ikke med den rentebelastning, der kommer i 1980 – vi kan vente stigende rente – og den omkostningsstigning, som ikke bliver afdæmpet som efter den første plan.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg troede, jeg forleden dag under landbrugsdebatten én gang for alle havde slået

fast, at hr. Niels Anker Kofoed brænder blålys af i denne diskussion. Det blev klart og tydeligt påvist, at hr. Niels Anker Kofoed har uret. Det blev klart og tydeligt påvist fra min side på baggrund af de tal, som foreligger fra jordbrugsøkonomisk institut, at hr. Niels Anker Kofoed har uret. Denne operation i det hele taget giver landbruget en merindtægt i forhold til det, de ellers ville have fået, på 500 mill. kr.

Jeg beklager meget, at hr. Niels Kofoed, som ved bedre – det er det, der er det forfærdelige – står op og giver næring til det mismod og den misforståelse, som har bredt sig omkring de forslag, der foreligger omkring landbrugets situation i forbindelse med den helhedsløsning, som regeringen har fremlagt.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

For det første var de tal, ministeren henviser til, fra før afsvækkelsen af helhedsplanen kom. For det andet kan landbrugsministeren ikke benægte, at ifølge jordbrugsøkonomisk institut bliver rentebelastningen 800–900 mill. kr. ekstra i 1980. Dernæst ved han, at indkomststigningen vil være 4 pct., mens omkostningerne efter 1979-vurderingen vil stige med 9 pct. Så skal landbrugsministeren i hvert fald ikke gå ud og sige: nu kan I bare fortsætte med jeres optimisme. Vi har været langt nok med hensyn til at animere landbruget til investeringer. Vi har været med til, at de har øget investeringerne både i 1977 og 1978 og 1979. Jeg tror ikke, det er forsvarligt at give udtryk for en optimisme, man ikke kan have i sin hånd.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Hr. Niels Anker Kofoed ved bedre end andre i denne sal, at to devalueringer har medført en merindtægt til landbruget på over 2 mia kr. pr. år. Hr. Niels Anker Kofoed rejser nu selv tvivl om denne devalueringsevne, til trods for at han selv som landbrugsminister har fortalt folketingets markedsudvalg om, at disse gevinster kom hjem. Nu rejser han tvivl i politisk øjemed, ikke for at gavne landbruget. Hr. Niels Anker Kofoed er med til at sprede den pessimisme, som venstre tilsyneladende ønsker at sprede, når hr. Niels Anker Kofoed forlader landbrugsministerposten, og som man kan have svært

[Landbrugsministeren]

ved at forstå at der kan være nogen der kan have interesse i.

Sandheden er, som jeg har sagt, at landbruget efter regeringens helhedsløsning er bedre økonomisk stillet, end det var før.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil nødig blive beskyldt for, at jeg bevidst politisk forsøger at sprede en pessimisme. Men jeg synes ikke, nogen af os, hverken min forgænger eller efterfølger eller undertegnede, skal give indtryk af, at landbruget bare skal fortsætte investeringerne, for vi kan ikke holde den baggrund, der skal til for, at disse investeringer kan holde i 1980-81. Det er det, jeg advarer imod.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Hr. Niels Anker Kofoeds regnestykker giver jeg ikke så meget for. Han fortalte forleden dag til pressen, at regeringens forslag betyder, at det bornholmske landbrug mister 22 mill. kr. Efter at kommaet blev sat på det rigtige sted, viser det sig, at også bornholmske landbrug har en fordel af regeringens helhedsløsning.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg beklager, at landbrugsministeren er nødt til at læse Bornholmeren, som var fejlinformeret. Jeg har ikke talt om, at det var landbruget på Bornholm, der mistede 22 mill. kr. Det er det bornholmske samfund, der mister 20 mill. kr. Landbruget mister 2,1 mill. kr.

Glistrup (FP):

Det vrangbillede af det danske landbrugs økonomiske situation, som vi nu har hørt landbrugsministeren udmale heroppefra, har vi allerede igennem nogle dage været klar over er et billede, som hersker hos mere end halvdelen af folkets kårne kvinder og mænd herinde, hvorfor man vil kunne gennemtrumfe det LO-dikterede særstraffetog imod dansk landbrug, som vi her behandler.

Det er sorgeligt, at der har været så umådelig mange andre ting at koncentrere sig om, at der ikke har været tid til at give den fornødne oplysning til disse henved 100 fol-

ketingsmedlemmer om, hvordan sandheden er om dansk landbrugs situation, og at man stadig roder rundt i de 2 mia kr., som ministeren for et par dage siden nævnte var landbrugets gevinst, og som han nu omtaler igen. Men sandheden er jo, at devalueringen ikke engang i sig selv giver så store gevinster, fordi man ganske har glemt de yderligere byrder, der følger af, at landbruget i vidt omfang af skiftende regeringers lånelofter har været tvunget til at låne i udlandet til deres investeringer, som tilfældet er, fordi man helt har set væk fra de stigende renter, der vælter ind over landbruget som følge af den politik, der føres her i landet, og som gør det nødvendigt hele tiden at pace renten op og op og op, og fordi man har ladet være med at se på, at udviklingen inden for EF er sådan, at mens andre kan regne med at få 10 pct.s stigninger efter regeringens skøn i deres pengeindtægter næste år, kan landbruget måske regne med at få prisforhøjelser på allerhøjest 1-2 pct., som forhandlingerne foregår i EF. Alle disse ting har det altså ikke været muligt at gøre flertallet af medlemmerne af folketinget bekendt med, fordi man har været optaget så mange andre steder i den forløbne tid.

Netop med henblik på en sådan situation indeholder grundloven en regel, der gør det muligt at skaffe tid til at give den fornødne oplysning, før der stemmes. Den står i grundlovens § 41, som siger, at man kan få sagen udsat i et par uger for at nå frem til, at der virkelig bliver givet den fornødne oplysning. Det tog fremskridtspartiet i den givne situation initiativ til i går, men det kræves, at 72 folketingsmedlemmer tiltræder det, og det var således, at venstre og de konservative, hvis stemmer jo var strengt nødvendige for at komme op til de 72, sagde, at de ikke troede, der ville være så gode chancer efter 14 dages oplysning for at få forslaget forkastet, som der var i øjeblikket. Venstre og de konservative tror åbenbart ikke på, at en virkelig saglig fremlæggelse af disse ting vil kunne føre til, at man fik forkastet regeringens forslag.

Det må jeg meget beklage, for jeg er aldeles overbevist om, at der med indholdet af disse bestemmelser, de følgevirkninger, der kommer fra EF, og renteutviklingen både nationalt og internationalt er rigeligt materiale, som kunne have overbevist det manglende antal folketingsmedlemmer, vel skønmæssigt

[Glistrup]

en 7, 8, 9 stykker, til at stemme rigtigt i denne sag.

Men det blev der altså ikke nogen mulighed for, og derfor får landbruget altså denne særskat væltet ud over sig. Det var aldeles unødvendigt at have hele dette kissejav, så man ikke kunne få sagen udsat i de 14 dage, for det er jo en lov, som går ud på, at særskatten skal betales med 1. rate den 20. maj næste år. Derfor kunne vi glimrende have givet os tid til virkelig at få landbrugets økonomiske forhold oplyst herinde, således at man kunne forstå, at det altså er rigtigt, at nok skal der bæres byrder i dette samfund, men det er ikke landbruget, som trænger til at få nogle forlodsbyrder, nogle ekstra byrder, sådan som det sker ved dette forslag.

Dér, hvor man skulle have lagt de særlig store byrder, var selvfølgelig inden for de områder, som ikke er nøgleerhverv med hensyn til at skabe arbejdspladser, som ikke indvirker på betalingsbalancen, altså masser af felter inden for den offentlige sektor. De er nu blevet totalt fredet i regeringens oplæg. De får deres taktreguleringer og alverdens andre ting, og de får lov til at vise de enorme stigningstakter, som den af de såkaldt ansvarlige partier i går vedtagne finanslov virker. Man fordeler byrderne helt og aldeles forkert, både hvis man skal være retfærdig over for den enkelte, og hvis man skal tage hensyn til det danske samfund og dets videre udvikling, når man lægger disse særbyrder på landbruget.

Men desværre kunne vi ikke få tid til at give rigtig oplysning, og derfor er flertallet altså hildet i forkerte faktiske oplysninger, og derfor får landbruget denne særstraf. Jeg beklager.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Alle er jo klar over, at når hr. Glistrup beklager, at han ikke har fået tilstrækkelige oplysninger, er det simpelt hen bluff. Hr. Glistrup og udvalget har fået alle de oplysninger, det har bedt om, og hr. Glistrup er et af de mest velinformerede medlemmer af skatte- og afgiftsudvalget. Naturligvis har han læst alle bilagene, og hvis han mangler flere oplysninger, kunne han have stillet flere spørgsmål, og så ville han selvfølgelig også have fået dem besvaret.

Landbrugsministeriet og skatte- og afgiftsministeriet har været til rådighed med alle svar på spørgsmål. Så lad være med at komme her ved tredje behandling efter langvarig udveksling af spørgsmål og svar og påstå, at der er noget, som ikke er oplyst.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg beklager ikke, at jeg ikke har fået de fornødne oplysninger. Jeg har de fornødne oplysninger, og derfor stemmer jeg også imod.

Det, jeg beklagede, var, at mange af dem, der stemmer for, ikke har haft tid til at konsumere de mange oplysninger, fordi de også har skullet beskæftige sig med andre ting.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg vil anbefale, at hr. Glistrup koncentrerer sig om sine egne oplysninger og ikke tager hensyn til andre medlemmer, som sikkert nok skal sikre sig de oplysninger, de har brug for.

Svend Heiselberg (V):

Det kan ikke nytte, at de radikale, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti her i dag ligesom vil give indtryk af, at de ikke har sikret regeringen det flertal, der skulle til, for at man kunne få denne jordskat igennem. Det har de gjort indirekte. Jeg synes, det er forkert, og jeg synes, det er specielt forkert af de kristelige, der jo ofte gerne vil give udtryk for, at de står for en renere politik end andre. Nu er de altså ikke blege for at give udtryk for, at det i hvert fald ikke er dem, der har været med til sikre, at regeringen fik deres skat igennem her i dag. Det er bl. a. de kristelige, der har været med til det.

Som ansvarlig leder for en erhvervsorganisation kan man blive bekymret over den politik, der føres, og desværre kan man ikke her på den sidste dag i år, den sidste dag i 1970'erne, sige tak til socialdemokratiet for den erhvervs politik, der er blevet ført.

Det har været en skadelig, en belastende erhvervs politik, der er blevet ført, og det er sådan, at erhvervslivet ikke har nogen mulighed for fortsat at eksistere under de forhold, der bliver givet.

[Svend Heiselberg]

Derfor må jeg, som en af dem der i det daglige har med erhvervslivets forhold at gøre, henstille, at socialdemokratiet prøver at koncentrere sig lidt mere om, hvad det er, der rører sig ude i befolkningen. Man bliver ved med at lægge byrder og belastninger på os, og vi må klart sige, at vi simpelt hen ikke kan blive ved med at konkurrere under de forhold, som følger af socialdemokratiets politik.

Dræbye (RV):

På hr. Bolvigs, hr. Stinus' og egne vegne skal jeg kort begrunde vores stemmeafgivning i forbindelse med dette lovforslag. Landbruget som helhed er ligesom de enkelte brugstyper og driftsformer bedre økonomisk stillet efter efterårets samlede økonomiske lovgivning, herunder devalueringen. Det er også tilfældet, når man medtager den midlertidige statsgrundskyld på landbrugsjord, som vi nu behandler. Isoleret betragtet er landbruget dermed i en anden situation end langt de fleste andre grupper i samfundet. Gennem devalueringen af den grønne krone har landbruget fået et økonomisk plus.

Umiddelbart påvirker devalueringen ikke erhvervets konkurrenceevne, da priserne jo er låst fast i de forskellige EF-ordninger. Indirekte kan det naturligvis få positive konsekvenser, hvis gevinsten omsættes til investeringer. Men devalueringens gevinsten kan også give mulighed for øget forbrug. For selv den lavest lønnede arbejder går det i den kommende tid den modsatte vej.

Landbruget må som andre i samfundet være indstillet på at skulle bære sin part af de fælles byrder. Vi er selvfølgelig helt opmærksom på, at som udsigterne for fremtiden i dag ser ud, tyder meget på, at byrderne, om jeg så må sige, vil komme af sig selv, og derfor er statsgrundskylden af landbruget da også blevet opfattet som et spark til én, der ligger ned. Men vi mener ikke, der er beviser for, at forbrugsmulighederne i landbrugserhvervet som helhed er ringere end i store dele af samfundet i øvrigt, og derfor bør også landbruget lægge ryg til den løsning, som vi nu gennemfører. Til gengæld mener vi, at havde regeringen blot brugt en tredjedel af den energi, som er brugt til forhandlinger med LO til forhandlinger med landbrugets organisationer, var der fundet en

bedre løsning på dette end den midlertidige statsgrundskyld. Grundskylden er især et problem, fordi den også rammer nyetablere-de landmænd, som virkelig er i klemme.

Da vi er i en situation, hvor vores stillingtagen ikke har parlamentariske konsekvenser – eller måske snarere har de rette parlamentariske konsekvenser – og da vi ikke mener, at loven er det rette middel, vil vi sammen med vores gruppes flertal undlade at stemme.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det er ret interessant at registrere, at lige præcis dette lovforslag giver anledning til en generaldebat for tredje gang. Der er ikke kommet meget nyt frem, men vi skal altså på ny igennem hele registeret, og det siger måske noget om de særlige politiske interesser, som visse partier har i denne specielle sag.

Jeg skal ikke gentage mine argumenter, men må konstatere, at det er umuligt at få hr. Ivar Hansen og hr. Hagen Hagensen til at se dette forslag i den sammenhæng, hvori det skal vurderes, og dets relationer til den løsning, der er gennemført med den lovgivning om dyrtidsreguleringen, som folkettinget for lidt siden har vedtaget.

Men jeg vil gerne have lov til at sige, idet jeg i øvrigt skal henholde mig til, hvad landbrugsministeren har sagt, at den økonomiske situation for dansk landbrug forud for det tidspunkt, hvor regeringen fremlagde sin helhedsplan, var ringere end den økonomiske situation, der foreligger for dansk landbrug, efter at regeringen har fremlagt og fået gennemført sin helhedsplan. Det siger måske også lidt, når man skal vurdere de særlige aktiviteter, som er sat i gang på grundlag af dette konkrete lovforslag.

Fru Aase Olesen og hr. Dræbye har kritiseret regeringen for ikke at have ført tilstrækkelige forhandlinger med landbrugets organisationer. Hvad er det, landbrugsorganisationerne har sagt? Jo, for det første har de sagt til regeringen, at de 200 mill. kr., regeringen stillede forslag om skulle anvendes til de dårligst stillede landmænd, ville man ikke forhandle med regeringen om – det var man overhovedet ikke interesseret i – og den konkrete anvisning, regeringen har fået, var at fremsætte lovforslag om ændringer i prisrelationerne, et forslag, som er i åbenbar strid med gældende EF-regler.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Derfor synes jeg, at den kritik, fru Aase Olesen og hr. Dræbye har rettet mod regeringen, ikke er begrundet.

Hr. Erhard Jakobsen talte om provokation og om psykisk hån. Ja men hvad er det, der er sket, hr. Erhard Jakobsen? Der er bl. a. sket det, at devalueringssomkostningen, med den beslutning folketinget har truffet, er pillet ud af pristalsreguleringen, og efter min opfattelse ville det have været en hån mod danske lønmodtagere, hvis der ikke var blevet foretaget en tilsvarende reaktion over for landbruget, der jo har helt faste prisaftaler for det marked, der gælder for dem, og det ville have været en psykisk hån over for danske lønmodtagere.

Hr. Ib Christensen spurgte mig, hvilke overvejelser regeringen agter at gøre sig i relation til den kommende ejendomsbeskatning, og jeg vil gerne endnu en gang bekræfte, at der er behov for en ejendomsbeskatningsreform, og at det er regeringens agt at tage hele den problemstilling op umiddelbart inde i det nye år med henblik på konkret lovgivning i denne folketingssamling og om muligt med virkning fra 1. januar 1981.

Ivar Hansen (V):

Ved første behandling af dette lovforslag lagde jeg mærke til, hvad ordføreren for det radikale venstre sagde. Det var en tale, der i store træk gav udtryk for de samme synspunkter og den samme holdning, som jeg gav udtryk for på venstres vegne. Det var vi selvfølgelig tilfredse med. Jeg lagde også mærke til, hvad der blev sagt af det radikale venstre ved lovforslagets anden behandling; det var stort set på samme linje. Jeg har også lagt mærke til, at fru Aase Olesen under denne tredje behandling har kritiseret forslaget. Jeg lagde mærke til, at det radikale venstres ordfører i formiddag, hr. Niels Helveg Petersen, flere gange var inde på dette lovforslag og gav udtryk for, at det radikale venstre havde en ret så kritisk holdning, fordi man erkendte, at dette lovforslag var uden sammenhæng med de øvrige. Derfor kan det undre ganske meget, at det radikale parti når frem til en holdning, der siger »stemmer ikke«. Jeg tror, det radikale venstre får meget svært ved at forklare den indstilling eller mangel på samme, man giver udtryk for i denne sag. Det er sandelig en glørværdig

holdning og indstilling at tage til dette lovforslag.

Man kan så spørge regeringen, hvorfor vi er i den situation, at vi behandler dette lovforslag, hvad der er grunden, om det er en almindelig ondsindet holdning. Det vil jeg forkaste, det tror jeg ikke det er. Ingen regering kan lade sin indstilling diktere af en sådan baggrund. Beror det på almindeligt ukendskab til erhvervets forhold? Det kan det heller ikke gøre. Regeringen har jo jordbrugsøkonomisk institut og andre organer, der klart kan fortælle, hvilken trist vej landbruget er ude i i disse år. Det kan heller ikke være derfor. Nej, jeg tror egentlig, hr. Erhard Jakobsen har langt mere ret – og jeg er i øvrigt enig med hr. Erhard Jakobsen i, at det er groft – når han siger, at det nok snarere er udtryk for et knæfald for en billig misundelse, hvor man køber sig en fred hos andre befolkningsgrupper ved et helt urimeligt indgreb over for dansk landbrug.

Jeg lagde selvfølgelig også mærke til, hvad hr. Ib Christensen sagde ved første og anden behandling. Hr. Ib Christensen sagde: vi er imod særbehandling, og jeg tror endogså, det blev sagt, at dette forslag slet ikke kan administreres. Jeg beklager, som jeg sagde ved første behandling og vist også ved anden, at retsforbundet benytter en dybt alvorlig situation for et stort eksporterhverv til at hyppe nogle ideologiske kartofler.

Jeg vil også gerne have sagt, at ejendomsstat er en typisk asocial skat, som vender den tunge ende nedad, fordi den skal betales, uanset om man har indtægt eller ej. Jeg kan meget vel forstå, hvis landbrugserhvervet opfatter dette på en sådan måde, at et flertal i folketinget har slået hånden af det erhverv, der stadig væk trækker det største læs, hvad angår det at skaffe nettovalutaindtjening hjem til det danske samfund.

Ove Jensen (FP):

Landbrugsministeren oplyste i et svar til hr. Niels Anker Koføed, at den samlede virkning af devalueringen og regeringens helhedsplan ville være en gevinst på yderligere 500 mill. kr. til landbruget. Jeg skal bede landbrugsministeren om nærmere at gøre rede for disse tal. Efter de oplysninger, vi har fået under udvalgsarbejdet, er det således, at den reelle gevinst skulle være 800

[Ove Jensen]

mill. kr. ved selve devalueringen, men at devalueringen af det engelske grønne pund og den italienske grønne lire giver anledning til et direkte eksporttab på 360 mill. kr. Dernæst skulle landbruget få et samlet tab på 350 mill. kr. på de udenlandske finanslån, altså sammenlagt 700 mill. kr. Så er der 100 mill. kr. tilbage i devalueringsgevinst, efter disse oplysninger vel at mærke.

Vi har også fået et andet svar i udvalget – det er for øvrigt afgivet af skatte- og afgiftsministeren – gående ud på, at formuebeskatningen vil koste landbruget 400 mill. kr., og at ændringen i investeringsfradragreglerne vil koste landbruget 50 mill. kr., altså 450 mill. kr. i alt. Vi ved, at statsgrundskylden skal indbringe 250 mill. kr., altså samlede ekstra skatter på 700 mill. kr. for landbrugets vedkommende.

Hvordan finder landbrugsministeren frem til, at der skulle være en gevinst på 500 mill. kr.? Det vil jeg gerne have et svar på.

Jeg vil også gøre en kort bemærkning til hr. Ib Christensen, der var inde på, at årsagen til landbrugets problemer var de høje ejendomspriser. Jeg ved ikke, om hr. Ib Christensen er bekendt med, at ejendomspriserne er stagnerende og nærmest faldende for øjeblikket. Nej, årsagen til landbrugets vanskeligheder er den høje rente, som simpelt hen ødelægger alt, hvad landbruget foretager sig, på forhånd ødelægger enhver investering, hvad enten det er i byggeri eller i indkøb af andre ting; det er landbrugets største problem.

Arne Bjerregaard (KrF):

Hr. Svend Heiselberg følte sig foranlediget af et eller andet til at sige, at vi ønsker at stå renere end andre. Jeg vil gerne spørge hr. Svend Heiselberg, hvornår vi har sagt, at vi ønsker at stå renere end andre. Vi har sagt, at vi står på en bestemt grundholdning, nemlig den grundholdning, som skabte demokratiet. Andet har vi ikke udtalt os om. At vi er blevet påduttet det af personer som bl. a. hr. Svend Heiselberg, er noget andet. Men hr. Svend Heiselberg, som tilhører partiet venstre, ønsker nu at stå med de rene hænder som den sande forsvarer af dansk landbrug, i alt fald lige i øjeblikket, skønt venstre er det parti, hvis landbrugsminister for fire måneder siden, da jeg påpegede, at der var proble-

mer i dansk landbrug, sagde til mig: der er overhovedet ikke problemer i dansk landbrug. Nu da man er kommet i opposition, kan dette parti altså stå med rene hænder og sige: vi vil så sandelig prøve på at hjælpe dette erhverv. Jeg synes, man skulle have prøvet på det dengang.

Så siger hr. Svend Heiselberg, at vi stemmer for dette lovforslag. Nej, det kunne aldrig falde os ind at stemme for dette forslag. Jeg erkender, at vi har stemt for en lønlov, der sparer landbruget for flere hundrede millioner kroner, det erkender jeg. Det er vores opgave herinde som folkevalgte og ikke som organisationsvalgte, således som det vel kan være tilfældet for nogle, at gå ud fra en national helhedsbetragtning. Det er det, vi har gjort, og det er det, vi har stemt ud fra. Det kan godt være, hr. Svend Heiselberg også skulle gøre det.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Hvis ikke det var hr. Ove Jensen, der i sin uforstand stod heroppe og påstod, at landbruget mistede 360 mill. kr. om året ved devalueringen af den grønne lire og det grønne pund, havde det virkelig været rystende. Jeg havde ikke ventet, at hr. Ove Jensen forstod sammenhængen i disse ting, derfor ryster det mig ikke. Men hvis hr. Ove Jensen havde spurgt sit partis medlemmer af folketingets markedsudvalg, ville han vide, at han her simpelt hen spreder unøjagtigheder om sig i et så groft omfang, at det ikke burde være en gruppeformand værdigt at stå og sige den slags ting fra denne talerstol. Alle de tal, som hr. Ove Jensen efterlyser, er oplyst over for de relevante udvalg. Han kunne have været bedre informeret, end han er. Jeg beklager kun, at det ikke er tilfældet, og det skyldes i hvert fald ikke andre medlemmer af tinget eller regeringen. Det skyldes kun, at hr. Ove Jensen ikke har søgt de oplysninger, han har brug for.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Jeg skal indledningsvis konstatere, at landbrugsministeren ikke svarede på det spørgsmål, han fik stillet, nemlig hvordan han har fundet frem til det regnestykke, som han citerede heroppefra.

[Ove Jensen]

Dernæst skal jeg gøre opmærksom på, at det, som landbrugsministeren kalder uforstand, er udregninger, der er tilsendt folketingets skatte- og afgiftsudvalg fra organisationerne.

Men selv om man tager de 360 mill. kr. ud, som landbrugsministeren ikke vil godkende som et eksporttab for landbruget, mangler der stadig væk et beløb. Når man har trukket det tab fra, som landbruget får på sine samlede udenlandske finanslån, er der kun 450 mill. kr. tilbage i devalueringsgevinst, selv om man ser helt bort fra devalueringen af pundet og liren.

Det er jo også en kendsgerning, at landbruget bliver påført ekstra skatter på 700 mill. kr., som skal betales, og det er stadig væk en gåde for mig, hvordan man skulle kunne få 500 mill. kr. tilbage. Man får en gevinst på 450 mill. kr. og skal betale 700 mill. kr. Hvordan får landbrugsministeren disse tal til at blive til en gevinst på 500 mill. kr.? Det var det, spørgsmålet angik, og det har landbrugsministeren ikke besvaret. Jeg skal derfor anmode landbrugsministeren om at besvare det her og nu.

Landbrugsministeren ((Poul Dalsager):

Det glæder mig, at hr. Ove Jensen allerede har kvitteret 360 mill. kr. siden sit første indlæg; det tyder på, at han er i stand til at tage imod fornuft. Resten af spørgsmålene kan hr. Ove Jensen få svar på i de bilag, der er afgivet fra skatte- og afgiftsministeren til det udvalg, som behandlede dette spørgsmål. Alle de spørgsmål, som er rejst af landboorganisationerne til udvalget, er besvaret fra landbrugsministeriet og skatte- og afgiftsministeriet, og vi har ikke tid til at tage den diskussion op her i aften. Hr. Ove Jensen var ikke længe om at afsvære sine første 360 mill. kr., som han selvfølgelig vidste eller burde vide var forkerte.

Formanden:

En sidste bemærkning til hr. Ove Jensen, for ellers begynder de korte bemærkninger at antage et urimeligt omfang.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Jeg skal bare konstatere, at landbrugsministeren ikke er i stand til at dokumentere de

oplysninger, han giver her fra folketingets talerstol. Jeg skal også gøre opmærksom på, at når jeg, som landbrugsministeren mener, umiddelbart gav afkald på de 360 mill. kr., var det for at hjælpe landbrugsministeren til at få regnestykket til at gå op, men selv om jeg tilbød ham at trække de 360 mill. kr. fra, er landbrugsministeren stadig væk ikke i stand til at give folketinget en blot nogenlunde fornuftig forklaring og langt mindre dokumentation for de oplysninger, han er kommet med her, nemlig at helhedspakken skulle give landbruget en samlet fordel på 500 mill. kr.

Formanden:

Landbrugsministeren fortsætter debatten.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Ja men hr. Ove Jensen trak jo ikke de 360 mill. kr. fra, han lagde dem til; og det var det, der var forkert.

Tang Sørensen (FP):

Det er en uhyre interessant debat, der finder sted her vedrørende dette lovforslag. Man kan regne frem og tilbage. Man kan excellere i millioner og milliarder kroner, som der er gjort her fra talerstolen, men som en af de 11 bønder, der er i denne folketings-sal, når vi er fuldtallige herinde, kan jeg bevidne, at det at være landbruger ikke er nogen dans på roser. Dansk landbrug er i disse år trængt i en uhyggelig grad, og det er sørgeligt for os bønder at konstatere, at der i dette folketing er et flertal for, at der skal lægges yderligere byrder på det danske landbrugserhverv.

Jeg ser med glæde hen til, hvordan det radikale venstre, som jo har sit udspring i husmandsbevægelsen, altså i en landbrugsbevægelse, vil stille sig under den afstemning, vi skal have om lidt. Det er sørgeligt heroppefra at måtte høre en hr. Dræbye stå og udbrede sig om landbruget og landbrugets gode vilkår, en hr. Dræbye, der for et par dage siden ikke viste synlig interesse for at spare, da vi stemte om et ændringsforslag til finanslovforslaget på et ganske bestemt område.

Det er sørgeligt også i dag at måtte konstatere, at et parti som kristeligt folkeparti, der har en meget stor del af sin vælgerskare i det vestjyske, og hvis medlemmer skriver lan-

[Tang Sørensen]

ge artikler i Jyllands-Posten om, at statsgrundskylden er en ulykke for dansk landbrug, i dag indirekte er med til at sørge for, at dansk landbrug får en statsgrundskyld.

Det er sørgeligt at konstatere, at retsforbundet i dag stemmer for, at landbruget skal have en særbeskatning kastet på sig.

Det er sørgeligt at konstatere, at socialdemokratiet, som har behov for, at Danmark får en forøget valutaindtjening, og at alle mennesker bliver beskæftiget, nu vil lægge en særbeskatning på et erhverv, som skaffer megen valuta til Danmark, og som kunne skabe fuld beskæftigelse. I dræber initiativet, I dræber virkelysten, og I er med til at nedlægge en lang række arbejdspladser. Jeg tror ikke, det skyldes uvidenhed, men en form for misundelsespolitik, som burde være disse partier uværdig.

Arentoft (FP):

Det er to af de svar, som skatte- og afgiftsminister Hjortnæs gav for et øjeblik siden, der kalder mig herop. I sit svar til hr. Dræbye sagde skatte- og afgiftsministeren, at landbruget ikke var interesseret i at forhandle om det tilskud på de 200 mill. kr., som regeringen tilbød. Det er jo så typisk socialdemokratisk politik: man tager med den ene hånd, og så tilbyder man pænt med den anden, at nu kan I få lidt tilbage. Det, man får tilbage – og det ved landbruget godt – er noget, de selv har været med til at betale, og som de så allernådigst får lov at få tilbage via en dyr administration. For hver gang der er betalt 100 kr. ind, kommer der måske 50 kr. tilbage. Derfor kan jeg godt forstå, at landbruget ikke var interesseret i at forhandle om en sådan ordning, og at man overhovedet ikke ville have noget som helst at gøre med de dér opkrævninger af penge, som man senere kan dele ud af.

Det andet var det svar, som hr. Ib Christensen ville sikre sig at få fra ministeren, nemlig at der ville komme en ejendomsreform i denne samling. Jeg synes, man skal lægge sig på sinde og være helt klar over, at ministeren nu igen har sagt, at vi i denne samling får en ejendomsreform. Er der nogen, der kan nævne eksempler på, at socialdemokrater har sat skatterne ned? Nej, de sætter skatterne op og op og op. Så ved den danske befolkning i alt fald, hvad den har i

vente. Hvis den regering får lov at sidde i ret lang tid længere, bliver vi alle sammen beskattet fra hus og hjem.

Ib Christensen (DR):

Jeg vil gerne takke skatte- og afgiftsministeren for det klare svar.

Hr. Tang Sørensen synes, det er sørgeligt, at retsforbundet stemmer for en særbeskatning. Lad mig sige til hr. Tang Sørensen, at jeg også synes, det er sørgeligt, at fremskridtspartiet stemmer for særbeskatning, hvilket det har gjort ved at være med til at gennemføre, at landbruget i årevis har sluppet billigere i grundskyld end alle andre, fordi 2 promille af den amtskommunale grundskyld bliver ledt tilbage til landbruget, og fordi staten indtil 1973 refunderer den amtskommunale grundskyld for landbruget; det gjorde den ikke for alle andre. Det er jo en særbeskatning af ejerboligejere og mange andre, så det klodser. Så man skal være lidt påpasselig med at tale om særbehandling og særbeskatning.

Men jeg kan bekræfte – og det er til hr. Ivar Hansen – at jeg under første behandling og også anden behandling advarede stærkt mod den særbehandling, der er tale om, og det gælder særbehandling, hvad enten der er tale om landbrugets særlige privilegier vedrørende den amtskommunale grundskyld, eller den særbehandling, der her er tale om.

Både til højre side af salen, hvor man ønsker positiv særbehandling, som nogle opfatter det, og til venstre side af salen, hvor man ønsker negativ særbehandling, som det opfattes i højre side, er det jo svært at trænge igennem med et ligeretssynspunkt, men vi vil stadig væk arbejde derfor og trøste os med, at der vil være mulighed for at øve indflydelse for alle folketingets partier, herunder os, på en kommende ejendomsskatte-reform, der kan skabe større ligelighed.

Så vil jeg sige til hr. Ivar Hansen, at jeg vistnok også sagde, at den ikke kan administreres. Det sagde jeg nu ikke om statsgrundskylden, men det har jeg i hvert fald ved andenbehandlingen sagt om det forslag, som landbrugsrådet er kommet med, hvorefter hjemmemarkedspriserne skulle sænkes med 5 pct.; det kaldte jeg uadministrerbart, og det tror jeg er rigtigt. Det er jo efter landbrugets egen mening alternativ til statsgrundskylden.

[Ib Christensen]

Jeg har påpeget, hvor fatalt dette alternativ, hvis det blev gennemført, ville ramme netop den effektive, unge, nyetablerede landbrugsproducent.

Så sagde hr. Ivar Hansen, at jordbeskættning og grundskyld er en asocial skat, der vender den tunge ende nedad, fordi den skal betales, uanset om man har indkomst eller ej. Ja men det er jo netop det, der er fordel for det producerende og aktive landbrug. Fordelen for landmanden er netop, at uanset hvor enorm en indsats han gør – og de unge og nyetablerede må gøre en kæmpe indsats for at blive ved gårdene og svare deres prioriteter – så beskattes han ikke hårdere. Det ville han blive, hvis Landbrugsrådets forslag var kommet igennem, i realiteten gennem et større indkomstbortfald, mens det derimod for den, der er ineffektiv, den, der ikke producerer, den, der har en maskinstation til at klare det hele, og den, der egentlig ville have solgt ejendommen, hvis ikke det var på grund af den meget uheldige kapitalvindings-skat, som man ikke har taget sig sammen til at erstatte med en løbende afgift på jordbesiddelse, ja, for ham er det selvfølgelig kedeligt nok, at han pludselig skal til at betale for at besidde et stykke af Danmarks Jord, som kunne være i mere rationel anvendelse hos en ung, effektiv og dygtig landmand.

Hr. Ivar Hansen siger, at retsforbundet benytter en dybt alvorlig situation til at hype ideologiske kartofler. Ja men ethvert parti ville da være et skarn, hvis det ikke brugte enhver chance for at fremme noget, man mener i større eller mindre grad er i pagt med ens ideologi. Men hvis man kun har almindelige kartofler og ikke ideologiske kartofler at hype, kan det jo godt være, at man kan se noget fordægtigt i det; det gør jeg ikke. De ideologiske kartofler, venstre hypper i denne sag, går, altså som sædvanlig ud på at værne den passive ejendomsbesiddelse, som sædvanlig at straffe den effektive producent og som sædvanlig at varetage lånekapitalens interesser.

Hr. Ove Jensen konstaterede, at landejendomspriserne i øjeblikket er stagnerende eller faldende. Det er korrekt, og det er netop det, der bringer landbruget ud i den akutte vanskelighed, fordi man har etableret sig til de senere års høje og opskruede landejendomspriser, der ligger langt ud over, hvad der er dækning for af det landbrugsmæssige afkast.

Når man så pludselig ikke kan låne til at finansiere sin overinvestering og til overhovedet at blive ved ejendommen, er det de nyetablerede, der kommer i klemme. Men det, der er fejlen, er altså, at man har tilladt en udvikling, der har skabt denne eksplosive vækst i landejendomspriserne, som vi i årevis har advaret intenst imod, og som jeg tidligere her i debatten har påpeget.

Videre siger hr. Ove Jensen, at det er den høje rente, der er den store byrde for landbruget. Ja, det er også korrekt, men hvorfor har vi den høje rente? Det har vi, fordi vi fører en valutapolitik, der gør det nødvendigt for os at holde en høj rente i forhold til udlandet i stedet for at føre en realistisk valutapolitik, også i overensstemmelse med et eksporterhvervs som landbrugets interesser, som ikke nødvendiggjorde denne kunstige høje rente, og vi har en høj rentefod, fordi man tillader, at landbrugsjorden som al anden jord i Danmark er pantsætnings- og udbytningsobjekt. Derfor vil – og det fremgik også af finansministeriets svar i forrige samling – en gennemførelse af vores jordværdistigningsafgift alt andet lige betinge et rentefald.

Niels Helveg Petersen (RV):

Den radikale ordfører har allerede meddelt, at et flertal i den radikale gruppe vil undlade at stemme til forslaget, et mindretal vil stemme imod.

Jeg vil gerne på vegne af flertallet gøre opmærksom på, at vi ikke kan medvirke til denne lovgivning. Det har ikke ligget for, og det har man kunnet læse af alt, hvad radikale ordførere og talere har sagt. Vi forstår meget vel, at det, vi her behandler, i landbruget føles urimeligt og dårligt motiveret, fordi landbrugets indtjening af en lang række andre grunde allerede er for nedadgående, fordi landbrugserhvervet befinder sig i en pris-klemme mellem stærkt stigende omkostninger og ikke særlig stærkt stigende priser, endda i perioder faldende priser, fordi der allerede i landbruget er indtruffet et reallønsfald, og fordi der ikke fra regeringens side har været forhandlet med landbrugets organisationer forud for fremsættelsen af forslaget, således som der har været forhandlet med andre organisationer.

Når vi stillet over for det alligevel vælger at undlade at stemme fremfor at stemme

[Niels Helveg Petersen]

imod, er det især af to grunde. For det første stilles der i disse år meget betydelige krav til alle befolkningsgrupper, og det vil ikke blive mindre i de kommende år. Danmark er i en meget alvorlig situation, og det radikale venstre vil være med til at stille meget stærke krav om tilbageholdenhed med hensyn til indkomststigninger over for alle befolkningsgrupper. Det er vores opfattelse, at også landbruget må bidrage; vi ønsker ikke ved vores stemmeafgivning at give det udseende af, at landbruget ikke bør bidrage til en samlet løsning.

Efter vores opfattelse bør det dog gøres på en anden måde end her foreslået, nemlig således at hvis det konstateres, at landbruget som et resultat af den samlede økonomiske politik får en indtægtsudvikling, der er bedre end andre erhvervs, er der grund til at skride ind.

Den anden grund til, at vi ikke vil stemme direkte imod, er, at vi ikke ved vores stemmeafgivning vil tages til indtægt for en afstandtagen fra grundskatter, grundskatter, som, hvis de indregnes rigtigt, kan være fornuftige og retfærdige skatter, og jeg vil gerne i den forbindelse sige til hr. Tang Sørensen, at han ville have været helt og fuldt klar over netop dette synspunkt, hvis han kendte noget mere til det radikale venstres historie.

Til sidst vil jeg sige til hr. Ivar Hansen og venstre, at noget af det mest beklagelige i denne sag er, at venstre fra starten af disse forhandlinger indtog en stærkt afvisende holdning til de forslag, regeringen lagde frem. Jeg er ganske overbevist om, at hvis partiet venstre aktivt var søgt ind i forhandlinger med regeringen og havde søgt at påvirke resultatet i stedet for på et tidligt tidspunkt at afskære sig fra reel forhandling, havde der været muligheder for at påvirke resultatet endnu mere, end det allerede er sket.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Landbrugsministeren har for få minutter siden selv tydeligt vist, at han ikke evner at dokumentere de tal, han lægger frem her for folketinget, og der er derfor ingen grund til at spille mere tid på at stille flere spørgsmål til landbrugsministeren i denne sene aftentime. Men der kan så være grund til at stille

det samme spørgsmål til skatteministeren og høre, om man kan få svaret fra ham.

Jeg vil starte med at spørge, om skatteministeren vil vedstå de tal, han har givet, og som går ud på, at skattepakken betyder samlede skatter for landbruget på 700 mill. kr. mere om året. Endvidere om skatteministeren kan bekræfte, at de udenlandske finanslån vil blive forøget med 350 mill. kr. som følge af devalueringen. Hvis det er korrekt, mangler der stadig væk et stort beløb, for at landbruget skulle få en økonomisk gevinst på 500 mill. kr.

Skatteministeren var altså mere forsigtig end landbrugsministeren, idet han nøjedes med at sige, at den økonomiske situation for landbruget var ringere før helhedsplanen end nu; skatteministeren var så forsigtig ikke at sætte tal på. Men der mangler altså stadig væk oplysning om, hvordan den økonomiske situation kan være bedre nu end før helhedspakken.

Steffensen (KrF):

Jeg vil blot lige gøre et par bemærkninger. I kristeligt folkeparti har vi ellers i stor udstrækning haft respekt for hr. Tang Sørensens synspunkter. Men jeg synes, det var en temmelig inkonsekvent holdning, som hr. Tang Sørensen for et øjeblik siden her fra talerstolen tillagde kristeligt folkeparti, da han sagde, at vi bar ansvaret for, at man lægger ekstra skatter og byrder på landbruget, når han udmærket ved, at vi fra første færd har sagt, at vi ville stemme imod det.

Jeg vil benytte lejligheden til at sige, at også hr. Svend Heiselberg burde vide bedre. Men kristeligt folkeparti har fra første færd sagt, at vi finder, denne skat er forkert, og at vi vil stemme imod den. Men vi har også fra første færd sagt, at vi vil overholde de løfter, vi har givet under valgkampen om at stemme for den indkomstpolitik, som vi gik til valg på, og det er noget ganske andet end det, man her tillægger os.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 85 stemmer mod 74; 10 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Tredje behandling af:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten og personfradragene for pensionister for kalenderåret 1980 og om ændring af sømandsskatteloven.

(Lovforslag nr. L 25. Fremsat 15/11 79. Første behandling 21/11. 79. Betænkning 16/12 79. Anden behandling 19/12 79. Tillægsbetænkning 19/12 79).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling**Ellemann-Jensen (V):**

Vi skal jo have en udskrivningslov, og vi skal gerne have den så betids, at skatteyderne har en nogenlunde fornemmelse af, på hvilket grundlag de tjener deres penge i det kommende år. I venstre ser vi gerne, at vi får en udskrivningslov, som indeholder nogle personfradrag, der svarer dels til de løfter, vi selv har givet under valgkampen, dels til de løfter, vi sammen med vores daværende regeringspartner gav, medens vi var regeringsparti, og dels til det, som der var et meget tydeligt og klart flertal for, da lovforslaget var til første behandling.

Det er baggrunden for, at venstre og de konservative nu igen her til tredje behandling har stillet ændringsforslag om at bevare denne forhøjelse af personfradraget på de 500 kr., som der var så klart et flertal for ved første behandling, og hvor der under anden behandling syntes at herske en lille smule forvirring med hensyn til, hvem der egentlig gik ind for hvad.

Derfor skal jeg på venstres og de konservatives vegne anbefale, at man stemmer for det ændringsforslag, vi har stillet om at beva-

re forhøjelsen af personfradraget med de 500 kr.

Glistrup (FP):

Når vi i 1970erne og snart i 1980erne skal debattere, hvordan vi får Danmark væk fra afgrunden, må vi igen og igen og igen betone, at det eneste væsentlige faktisk er, at vi får overført arbejdskraft og penge fra administration, fra den offentlige sektor, fra stat, amter og kommuner til produktionslivet. Vi må igen og igen betone, at det, der er midlet dertil, er, at skatten på produktionen bliver nedsat, med andre ord at vi får indkomstskattelettelse. Vi må igen og igen betone, at den måde, det virker bedst og rigtigst på, er ved at forhøje det skattefrie bundfradrag så meget som overhovedet muligt. Vi letter administrationen ved at få en bunke mennesker, der ligger under eksistensminimum, ud af skattesystemet, og vi får flest muligt inddraget i at gøre en ekstra produktiv indsats.

Derfor stillede fremskridtspartiet ændringsforslag ved anden behandling, om at den skattefrie bundgrænse med det samme skulle forhøjes til 38.000 kr. Ved at gøre dette havde vi tilstrækkeligt til, at vi i løbet af få år kunne tilbagebetale vor valutagæld, og vi ville meget hurtigt kunne komme frem til, at vi ikke fik mere underskud over for udlandet, og at vi kunne afskaffe arbejdsløsheden meget hurtigt.

Det stemte tinget ned; man havde ikke det fornødne mod over for alle de mange, der sidder med snabelen ned i statskasser, amtskasser osv., og som altså suger til sig, og derfor bruger man de mange skattepenge til alle de mange overflødige udgifter; man ville ikke i tilstrækkelig grad hjælpe de produktive. Vi må selvfølgelig tage til efterretning, at med det udfald, folketingsvalget fik, vil man ikke gøre den rigtige indsats, nemlig sætte bundgrænsen op til de 38.000 kr.

Det vigtigste forslag af de ændringsforslag, vi nu skal stemme om, går ud på at sætte bundgrænsen op til 15.600 kr. Det siger sig selv, at det er for lidt, hvis vi virkelig skal løse landets problemer. Men enhver forhøjelse af det skattefrie bundfradrag hjælper til at løse Danmarks problemer. Derfor vil jeg anbefale, at man stemmer for de 15.600 kr. Hvis flertallet ikke kan gøre det, er det næstbedste at gøre det, som hr. Ellemann-Jensen